

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: A. Z., zastoupená JUDr. Barborou Kašparovou, advokátkou se sídlem v Liberci, Revoluční 123/17, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2005, čj. OAM-874/VL-10-VL02-2005, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 8. 2005, čj. 63 Az 68/2005 – 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.
- II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 13. 5. 2005, čj. OAM-874/VL-10-VL02-2005. Tímto (posledně uvedeným) rozhodnutím byla žádost stěžovatelky o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu se zákonem a na podkladě dostatečně zjištěného stavu věci.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Namítá, že řízení před žalovaným je stíženo vadami řízení spočívajícími v tom, že skutková podstata, z níž žalovaný vycházel, nemá oporu ve spisech, neboť správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí a porušil tak povinnost vyplývající z ustanovení § 33 odst. 3 a 4, 32 odst. 1, 33 odst. 2, 46 a 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Uvedené vady stěžovatelka konkrétně spatřuje v tom, že žalobce nepřihlédl ke skutečnosti, že přísluší k určité sociální skupině a z Ukrajiny uprchla proto, že se odmítla podříditi sociálním omezením, což je dle U. důvodem pro žádost o uprchlický status. Neexistuje žádná všeobecně přijímaná definice pronásledování a „určitá společenská vrstva“ se skládá z osob podobného zázemí, obyčejů či společenského postavení a tvrzení o pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině se může často překrývat s tvrzením o obavách z pronásledování na základě něčeho jiného, např. rasy, náboženství či národnosti. Pronásledování může vycházet i od některých složek obyvatelstva, které nerespektují zákonné normy. Místní obyvatelstvo páchalo závažné diskriminační, event. jinak postihující, činy, což lze podřadit pod pronásledování, neboť je úřady vědomě tolerovaly a odmítaly zajistit účinnou ochranu. Vyhodnocení subjektivního aspektu odchodu z domovské země je neoddelitelné od posouzení osobnosti žalobce, neboť psychické reakce nejsou vždy stejné. Pro objektivní aspekt je nutné vyhodnotit výpovědi přednesené žalobcem. Výpovědi žadatele pak nelze posuzovat odtrženě a je nutné je vnímat v kontextu příslušné situace. Obavy stěžovatelky měly být posouzeny jako opodstatněné, neboť přiměřeně prokázala, že její trvalý pobyt v zemi jejího původu se pro ni stal z uvedených důvodů nesnesitelným. Držení cestovního pasu nemůže být vždy považováno za důkaz loajality žalobkyně k zemi původu. Stěžovatelka dále nesouhlasí, že důvodem jejího odchodu z domovského státu byly ekonomické důvody, protože za ekonomickými opatřeními negativně ovlivňujícími živobytí dané osoby se mohou skrývat rasové, náboženské nebo politické cíle směřující proti určité skupině. Pokud jde o pohovor, měl by žalovaný obecně brát ohled na skutečnost, že žadatel, který se obával úřadů svého domovského státu, stále možná pociťuje strach vůči jakýmkoliv úřadům, a může se proto obávat hovořit otevřeně. Posuzovatel žádosti by měl objasnit veškeré zjevné nesrovnalosti ve výpovědi a rozpory v ní řešit formou dalšího pohovoru, aby našel vysvětlení jakéhokoliv překrucování či zatajování podstatných faktů. Nepravdivá prohlášení nejsou sama o sobě důvodem pro odmítnutí udělení azylu, žalovaný má taková prohlášení vyhodnotit ve světle všech okolností případu.

Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; rovněž požádala o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 31. 10. 2005 uvedl, že nepodporuje návrh stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti

a celkově hodnotí tuto kasační stížnost jako vadnou. V úvodu kasační stížnosti je zmíněno, že správní orgán stěžovatelčinu žádost o udělení azylu zamítl s odvoláním na ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, ve zbytku textu kasační stížnosti se touto otázkou stěžovatelka nezabývá. Vzhledem k tomu, že zmíněné ustanovení jako důvod pro odmítnutí azylu stanovilo situaci, kdy cizinec podává žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, jak tomu bylo i v případě stěžovatelky, ačkoliv mohl o udělení azylu požádat dříve, správní orgán na základě této objektivní skutečnosti rozhodl o věci stěžovatelky, aniž by se zabýval důvodností či nedůvodností dle ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť tyto důvody nebyly v dané situaci rozhodné. Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatelky odmítl. Žalovaný je přesvědčen, že kasační stížnost a důvody v ní obsažené spadají pod ust. § 109 odst. 4 a § 104 odst. 4 s. ř. s., proto o ní nelze věcně jednat a navrhuje tak, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatelky odmítl.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Ze správního spisu žalovaného bylo zjištěno, že pohovor k žádosti o udělení azylu se konal dne 10. 5. 2005 v p. s. v. V. L.. Z protokolu o pohovoru vyplývá, že stěžovatelka do roku 2003 vystupovala pod jménem N. M. a svou totožnost změnila v důsledku uděleného správního vyhoštění v roce 2003. Poprvé do České republiky přicestovala na základě turistického víza na 20 dnů v roce 2001 a následně zde dále nelegálně pobývala a pracovala až do března 2003, poté, v důsledku uděleného správního vyhoštění, se vrátila na Ukrajinu, kde pobývala asi 5 měsíců a vyřídila si nový pas na nové jméno. Do ČR přicestovala s novým pasem a vízem na pozvání na 3 měsíce, pak pro zajištění legálního pobytu opakovaně cestovala na Ukrajinu za

účelem zajištění dalšího víza na pozvání. Následně byla Policií ČR zjištěna její identita a bylo jí uděleno správní vyhoštění (rozhodnutí ze dne 20. 4. 2005, čj. SCPP-239/UL-V-SV-2005). O azyl dříve nežádala, neboť o této možnosti nevěděla. Po poradě s advokátem, jehož vyhledala v důsledku rozhodnutí o správním vyhoštění, požádala o azyl. O azyl se tedy rozhodla požádat po obdržení správního vyhoštění. Jako důvod pro opuštění Ukrajiny uvedla potíže se svým přítelem, vyhrožování a bití z jeho strany. Zkoušela žít i na jiných místech Ukrajiny, ale všude ji kontaktoval. Policii v zemi původu vyhledala v této souvislosti jednou, ta udělila jejímu partneru napomenutí a žadatelka se následně již pomoci policie nedomáhala.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že z jeho judikatury vyplývá, že byla-li žádost o azyl podána až poté, co bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žadatele, a tato žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 12 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu.¹ V této souvislosti Nejvyšší správní soud uvádí, že s ohledem na skutečnosti uvedené stěžovatelkou v protokolu o pohovoru, žalovaný správně aplikoval ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) a posoudil její žádost jako zjevně nedůvodnou. Vzhledem k tomu již bylo nadbytečné posuzovat, zda žadatelka splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 a § 14 a hodnotit překážky vycestování podle § 91 citovaného zákona, neboť aplikace uvedených ustanovení se váže na § 12 zákona o azylu, který vzhledem ke zjevné neopodstatněnosti žádosti stěžovatelky o azyl nebyl použit. Na základě této úvahy Nejvyšší správní soud pokládá, a to v souladu se závěrem krajského soudu, zjištění skutkového stavu věci žalovaným za dostatečná a úplná a pro úplnost uvádí, že stěžovatelčiny námitky vztahující se k důvodům pro udělení azylu, tedy k otázce pronásledování a příslušnosti k určité sociální skupině, nejsou důvodné, neboť vzhledem k výše uvedeným skutečnostem nebyly a ani být nemohly předmětem posuzování ve správním řízení. Pokud jde o samotný pohovor, Nejvyšší správní soud dodává, že z jeho obsahu vyplývá, že stěžovatelka byla řádně poučena a celý pohovor se konal v jazyce ruském za účasti tlumočníka, probíhal tedy s právními předpisy a procesními právy stěžovatelky konformním způsobem.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, sp. zn. 4 Azs 300/2004, dostupný na www.nssoud.cz

V Brně dne 30. října 2006

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu